

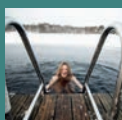
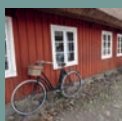
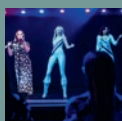
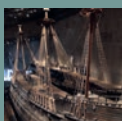
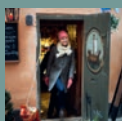
WAT
&
HOE

STOCKHOLM

REISGIDS

met stads
wandelingen
& INSIDER
TIPS

Inhoud

Over Stockholm

6 - 19

Reiswijzer

20 - 33

Top 10-selectie

34 - 55

De beste hotspots

56 - 75

Verken de stad

76 - 185

INLEIDING

Stockholm heeft zichzelf uitgeroepen tot de hoofdstad van Scandinavië. En misschien wel terecht, want het is niet alleen qua inwoners de grootste stad van Scandinavië, het ligt ook centraal in Noord-Europa, is het economische centrum van het noorden en speelt een grote rol op het gebied van mode, design en cultuur. Die verhevenheid zie je overigens alleen terug in getallen en op papier, want de Zweden zelf zijn nuchter en hechten waarde aan het gelijkheidsbeginsel. Stockholmers zijn trots op hun stad en land, maar de wapperende Zweedse vlaggen betekenen vooral: wees welkom!

Stockholm ligt op het punt waar het Mälarmeer en de Oostzee met elkaar worden verbonden. Die strategische ligging heeft de stad onder meer een lange handelstraditie, veel verschillende culturele invloeden en prachtige natuur opgeleverd.

BIRGER JARL

Volgens de oudste documenten over Stockholm is de stad in 1252 gesticht door de toenmalige regent Birger Jarl (► blz. 104). Maar het lijkt aannemelijker dat de stad veel ouder is, gezien het aantal mensen dat al voor de 13e eeuw in dit gebied woonde. Van verscheidene plaatsen in de nabije omgeving van Stockholm, waaronder Sigtuna (► blz. 178) en Birka (► blz. 170), staat vast dat ze zijn gesticht in de tijd van de Vikingen. Nog steeds kun je op deze plekken overblijfselen bezichtigen uit deze voor Europa historisch zo belangrijke periode.

KONINGSHUIS

De traditie van koningen als regent nam in 1523 officiëlere vormen aan toen Gustav Vasa de troon besteeg en via een nieuwe wet voortaan erfelijke troonopvolging werd geregeld. Zweden is tegenwoordig een constitutionele monarchie, waarbij het koningshuis voornamelijk een ceremoniële rol heeft. De invloed van voormalige Zweedse koningen is echter nog steeds in de hele stad zichtbaar, met name door de bouw van tal van paleizen en *paviljonger* (paviljoens). De meeste koninklijke gebouwen zijn geopend voor publiek.

EILANDEN

Stockholm is gebouwd op veertien eilanden, die samen de binnenstad van de Zweedse hoofdstad vormen. Maar dat aantal valt in het niet bij de duizelingwekkende cijfers van de Stockholm-archipel (► blz. 54-55): naar schatting bestaat die uit 30.000 eilanden en rotsen in de Oostzee. Deze *skärgården* (archipel) begint met de eilandengroep

Reiswijzer

Voordat je weggaat 22 - 25

Vervoer naar Stockholm 26

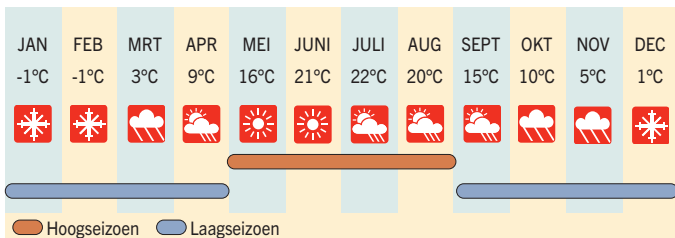
Vervoer in Stockholm 27 - 28

Praktische tips 29 - 33

Voordat je weggaat

WANNEER GA JE?

Stockholm kent qua klimaat duidelijke seizoenen. De herfst is vaak fris en tijdens de winter kunnen de temperaturen flink dalen, maar daar staan door de gunstige ligging aan de Oostzee vaak aangename lentes en warme zomers tegenover. Opvallend zijn ook de wisselingen in het aantal zonuren gedurende het jaar. Door de hoge ligging profiteert Stockholm 's zomers van de gunstige stand van de zon – die in het noorden van het land in juni en juli helemaal niet meer ondergaat – en wordt het 's avonds pas laat donker. In de wintermaanden gebeurt het tegenovergestelde; dan zit er slechts zes uur tussen zonsopkomst en zonsondergang.

Houd er bij een bezoek in de zomermaanden rekening mee dat de temperatuur 's avonds snel kan dalen. In de winter is het raadzaam om stevige wandelschoenen of sneeuwschoenen mee te nemen.

WAT HEB JE NODIG?

	Nederland	België
● Vereist		
○ Aanbevolen		
▲ Niet vereist		
Paspoort (of identiteitskaart)	●	●
Paspoort (of id-kaart) voor kinderen	●	●
Visum	▲	▲
Inentingen	▲	▲
Reisverzekering	○	○
Internationaal rijbewijs	▲	▲
Rijbewijs (bij reis met auto)	●	●
Voertuigverzekering (bij reis met eigen vervoermiddel)	●	●
Kentekenbewijs (bij reis met eigen auto)	●	●
Winterbanden dec-mrt bij winterse omstandigheden	●	●

Top 10-selectie

1. Gamla Stan	36 - 37
2. Vasamuseet	38 - 39
3. Kungliga slottet	40 - 41
4. Stadshuset	42 - 43
5. Skansen	44 - 45
6. Storkyrkan	46 - 47
7. Fotografiska	48 - 49
8. Kungliga Nationalstadsparken	50 - 51
9. ABBA The Museum	52 - 53
10. Archipel	54 - 55

Gamla Stan

Gamla Stan ('de oude stad') is de oudste wijk in Stockholm en ongetwijfeld de meest gefotografeerde plek in de stad. Een middeleeuws eiland is nagenoeg compleet bewaard gebleven.

De smalle oude straatjes van Gamla Stan lenen zich prima voor een onvoorbereide wandeling. Het eiland is niet groot, en daardoor passeer je vanzelf de belangrijkste bezienswaardigheden. Het reusachtige Kungliga slottet springt het meest in het oog. Maar ook andere, minder bekende bezienswaardigheden laten zien hoe Gamla Stan zich sinds de 13e eeuw heeft ontwikkeld van het oorspronkelijke Stockholm tot een van de best bewaarde middeleeuwse wijken ter wereld.

Achter vrijwel elke straat, elk plein en elk pand gaat veel meer schuil dan je zou verwachten. Zo lijkt Brända Tomten (► blz. 105) een gewoon driehoekig plein, maar op deze plek stond een huis dat in 1728 afbrandde en niet meer werd opgebouwd. Achter de Finse kerk vind je op een verscholen pleintje het kleinste standbeeld van Stockholm, *Järnpojke* (► blz. 105). En in de kelder van de Estlandse school huist een oud badhuis (► blz. 115), waar je nog steeds kunt zwemmen of de sauna kunt bezoeken. Ook populair is Mårten Trotzigs gränd (► blz. 109), het smalste straatje van Stockholm, dat op sommige punten slechts 90 centimeter breed is. Op drukke dagen staat er een lange rij wachtenden die het steegje willen doorkruisen. Wil je Gamla Stan rustig kunnen bekijken, plan je bezoek dan op een doordeweekse dag.

📍 D3 🗺️ Mälartorget, Riddarhustorget, Slottsbacken 🏠 Gamla Stan

De beste hotspots

De lekkerste lunchadressen 58 - 59

De beste Zweedse restaurants 60 - 61

De hipste winkels 62 - 63

De zoetste fika-adresjes 64 - 65

De royaalste paleizen 66 - 67

De groenste picknickplekken 68 - 69

De coolste kidsuitjes 70 - 71

De origineelste tours 72 - 73

De sportiefste belevenissen 74 - 75

De lekkerste lunchadressen

Blå Porten (€€)

Populair restaurant op Djurgården, dat al bestond in de tijd dat het groene eiland nog jachtterrein was. Zuid-Europese gerechten met Scandinavische invloeden.

📍 Djurgårdsvägen 64 📞 08 663 87 59 🌐 www.blaporten.com 🚊 Tram 7

Fåfången (€€-€€€)

Vanuit het zomercafé van dit restaurant – gelegen op een uiterst puntje van Södermalm – kijk je mooi uit over de stad én de archipel. In het weekend ook een uitgebreid brunchbuffet.

📍 Klockstapelsbacken 3 📞 08 642 99 00 🌐 www.fafangen.se

🚊 Danvikstull

Fotografiska (►blz. 48-49) (€€€)

Binnencafé met een schitterend uitzicht op Gamla Stan en Norrmalm. Populaire brunchplek in het weekend.

📍 Stadsgårdshamnen 22 📞 08 509 005 00 🌐 www.fotografiska.com

🚊 Slussen

Grillska Huset (€-€€)

Lunchcafé met een prachtig beschut dakterras in Gamla Stan. Er wordt ambachtelijk gekookt en gebakken met zorgvuldig geselecteerde ingrediënten.

📍 Stortorget 3 📞 08 588 316 49 🌐 www.grillskahuset.se 🚊 Gamla Stan

Hermans (€€)

Vegetarisch restaurant met een zeer uitgebreid lunchbuffet (minimaal vijftien salades en drie warme gerechten) voor een vaste prijs. Terras in de zomer.

📍 Fjällgatan 23B 📞 08 643 94 80 🌐 www.hermans.se 🚊 Slussen

De hipste winkels

Hornstulls Marknad

Knalgele Zweedse Hasbeens-klompjes, ABBA-elpees of een uniek jurkje scoor je in zomerse weekenden op de rommelmarkt van Hornstull, in de wijk Södermalm. De kramen en foodtrucks staan mooi langs het water.

📍 Hornstulls strand 🌐 www.hornstullsmarknad.se 📍 Hornstull

Hötorgshallen (► blz. 82)

Buiten op het plein vind je verse streekproducten, in de ondergrondse markthal delicatessen uit heel Europa.

📍 Hötorget 🌐 www.hotorgshallen.se 📍 Hötorget

Judits

Judits heeft de mooiste vintage kleding en accessoires voor je opgesnord.

📍 Hornsgatan 75 🌐 www.judits.se 📍 Zinkensdamm

Junibacken shop

Museumwinkel met kleding, speelgoed en accessoires rond de personages uit de boeken van Astrid Lindgren.

📍 Galärvarvsvägen 8 🌐 www.junibacken.se 📍 Tram 7

Naturkompaniet

Buitensportketen met filialen door de hele stad. Outdoor kleding, schoenen en uitrusting.

📍 o.a. Kungsgatan 26 🌐 www.naturkompaniet.se 📍 Hötorget

Pärlans

Winkel in jarendertigstijl waar de verrassendste toffeesmaken worden gemaakt en verkocht.

📍 Nytorpgsgatan 38 🌐 www.parlanskonfektyr.se 📍 Medborgarplatsen

De coolste kidsuitjes

Cosmonova (►blz. 178)

IMAX-theater in het voor kinderen zeer interessante Naturhistoriska riksmuseet. Films over dieren, het heelal en de natuur.

☒ Frescativägen 40 🌐 www.nrm.se 📍 Universitetet

Eriksdalsbadet

Zwemcomplex met verschillende binnenbaden en in de zomer een drukbezocht buitenbad.

☒ Hammarby Slussväg 20 ☎ 08 508 40 250 ⌚ Wisselende tijden; zie de website
🌐 www.stockholm.se/eriksdalsbadet 📍 Skanstull

Fjärilshuset

Tropische vlindertuin in een kassencomplex in het Haga Park (► blz. 174 en 182), even ten noorden van de binnenstad.

☒ Hagaparken, Solna ☎ 08 730 39 81 ⌚ Apr-sept dag. 10-17, okt-mrt dag. 10-16 uur. Gesl. midzomeravond (hele dag), 24-25 dec
📅 Prijzig 🌐 www.fjarilshuset.se 📍 515 vanaf Odenplan

Gröna Lund (►blz. 125)

Historisch pretpark op Djurgården, met veel achtbanen en een prachtige zweefmolen pal aan het water.

☒ Lilla Allmänna gränd 9 🌐 www.gronalund.com 📍 Tram 7

Junibacken (►blz. 128)

Overdekt speelpark rond figuren uit Astrid Lindgrens boeken – Pippi, Ronja, Emil – en andere literaire helden (zie foto).

☒ Galärvarvsvägen 8 🌐 www.junibacken.se 📍 Tram 7

Sjöhistoriska museet

Op de kinderafdeling van het Maritiem Museum kunnen kapiteins in spe spelen tussen schepen en vissershuisjes.

☒ Djurgårdsbrunnsvägen 24 ☎ 08 519 549 00

Verken de stad en omgeving

Normmalm & Kungsholmen 79 - 102

Gamla Stan, Riddarholmen & Helgeandsholmen 103 - 122

Östermalm, Djurgården & Skeppsholmen 123 - 146

Södermalm & Långholmen 147 - 166

De binnenstad uit 167 - 185

Norrmalm & Kungsholmen

Deze twee bijzondere stadswijken liggen pal naast elkaar: het bedrijvige Norrmalm met alle grote winkelketens en een druk uitgaansleven, en het rustige eiland Kungsholmen, waar buiten woonappartementen een van de grootste bezienswaardigheden van de stad te vinden is.

Norrmalm is het bruisende stadshart van Stockholm. De wijk ligt ingeklemd tussen het eiland Kungsholmen in het westen en de chique buurten van Östermalm in het oosten. Norrmalm is overdag het toppunt van bedrijvigheid, met duizenden reizigers in het Centraal Station, de drukke winkelstraat Drottninggatan en het levendige stadspark Kungsträdgården, dat door de Stockholmers ook wel de 'woonkamer van de stad' wordt genoemd.

De woonwijk Kungsholmen daarentegen is overdag een stuk rustiger, maar biedt op het uiterste puntje wel een van de grootste bezienswaardigheden van de stad: Stadshuset. Het markante gebouw aan Riddarfjärden is overal in de stad zichtbaar. Vanuit het stadhuis heb je een unieke kans om kennis te maken met de rust en de natuur van Kungsholmen, als je de 800 meter lange strandpromenade richting het populaire Rålambshovspark volgt.

Gamla Stan, Riddarholmen & Helgeandsholmen

Gamla Stan betekent 'de oude stad' en geeft daarmee meteen de positie binnen Stockholm aan. Dit eiland en de omliggende eilanden Riddarholmen en Helgeandsholmen vormen samen de fundamente van Stockholm.

Hoewel er op sommige dagen duizenden toeristen door de nauwe straatjes van Gamla Stan trekken, mag een bezoek aan dit middeleeuwse stadshart niet ontbreken tijdens een citytrip. Het kleine eiland bulkt van de historische schatten en kan bijna worden gezien als een nog functionerend openluchtmuseum. Het meest opvallende bouwwerk springt meteen in het oog: het koninklijk paleis, dat met ruim 600 vertrekken een van de grootste koninklijke paleizen ter wereld is.

Het naastgelegen Riddarholmen heeft nog een aantal lijntjes met de koninklijke familie, zoals de Riddarholmskerk waar veel koningen begraven liggen, maar de voormalige paleizen zijn al lang geleden betrokken door overheidsinstellingen. Hetzelfde geldt voor Helgeandsholmen:

Gamla Stan

De oude stad leent zich prima voor een dag slenteren door de middeleeuwse steegjes. Heb je minder tijd te besteden, dan krijg je met deze wandeling een goed beeld van alle hoogtepunten van deze bijzondere wijk.

Loop vanuit metrostation Gamla Stan zuidwaarts richting Slussen. Daar vind je aan het water Kornhamnstorg, het plein aan de haven waar in de middeleeuwen gerst werd aangevoerd. Steek vanaf het plein Galleria Passagen door en ga aan het einde naar rechts. Iets verderop vind je aan je linkerhand Märten Trotzigs gränd (► blz. 109), het smalste straatje van Stockholm.

Steek het steegje door en sla links af, de Prästgatan in. Volg deze straat tot de kruising en ga rechts. Meteen rechts zie je de Tyska kyrkan (► blz. 117), de Duitse kerk, opgericht aan het einde van de 16e eeuw door de grote Duitse gemeenschap in Stockholm. Vervolg de straat, die overgaat in de Kindstugatan. Aan het einde zie je rechts een driehoekig plein, Brända Tomten (► blz. 105), een open plek ontstaan doordat een afgebrand huis niet werd herbouwd.

Ga links af en vervolgens naar rechts, Köpmangatan in. Aan het einde zie je een bronzen replica van het houten beeld van St. Göran och draken (St. Joris en de draak (► blz. 114), waarvan het origineel in de Storkyrkan (► blz. 46-47) te zien is. Volg links van het beeld de weg naar beneden, en let bij de splitsing op de als huisjes geschilderde elektriciteitskasten, zoals ze door heel Gamla Stan te vinden zijn.

Vervolg de Österlånggatan en sla aan het einde links af. Rechts zie je het Kungliga slottet (► blz. 40 en 106). Volg de straat omhoog richting Storkyrkan (► blz. 46-47) en steek

STOCKHOLM

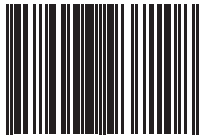
- De **Top 10**-selectie van onbetwiste hoogtepunten
- De **beste hotspots**: van de mooiste musea tot de bruisendste buurten
- Verken **de stad per wijk**
- Met stadswandelingen en **insider tips**

‘Venetië van het noorden’ is een veelgehoorde bijnaam voor Stockholm. Je zult gauw genoeg ontdekken waarom: de Zweedse hoofdstad is gebouwd op veertien eilanden.

Het water, de boten en de ruimte zijn kenmerkend voor deze mooie stad. Stockholm is statig en modern; je vindt er historie, de laatste mode en uiter-aard Scandinavisch design. De wapperende Zweedse vlaggen begroeten de bezoeker: wees welkom!

NUR 512

9 789043 937108